

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Gorzowie Wielkopolskim

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim

ul. Józefa Pankiewicza 5-7 66-400 Gorzów Wielkopolski

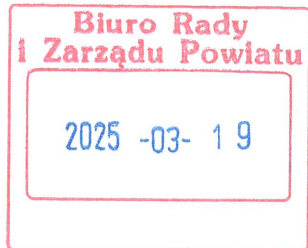
tel. 95 733 04 58 do 61 pcpr@powiatgorzowski.pl

**POWIATOWE CENTRUM
POMOCY RODZINIE**

ul. Pankiewicza 5-7
66-400 Gorzów Wlkp.
tel. 95 7330 458

Gorzów Wlkp. 19.03.2025 r.

PCPR.0530.5.2025

**Starosta
Powiatu Gorzowskiego**

**Przewodniczący
Rady Powiatu Gorzowskiego**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2025 poz. 49) w załączeniu przekazuje coroczne sprawozdanie z efektów pracy organizatora pieczy zastępczej na którego zostało wyznaczone PCPR.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Adriana Tutak

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim

ul. Józefa Pankiewicza 5-7 66-400 Gorzów Wielkopolski

tel. 95 733 04 58 do 61 pcpr@powiatgorzowski.pl

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
ZA ROK 2024

Autorzy:

Adriana Tutak

Magdalena Mulawka

Anna Turek

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej została uchwalona *„dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”* (preambuła Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Natomiast system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Wspieranie rodziny należy do zadań gminy, natomiast zapewnienie dziecku pieczy zastępczej to zadanie powiatu.

Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Działając zgodnie z art. 76 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025, poz. 49), zwanej dalej „ustawą” Zarządzeniem Starosty Gorzowskiego Nr 58/2011 z dnia 29 grudnia 2011 roku na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Gorzowskim zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. Zgodnie z ustawą w przypadku gdy rolę organizatora pełni Powiatowe

Centrum Pomocy Rodzinie w jednostce tworzy się zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej, który realizuje zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wynikające z powołanej powyżej ustawy.

W 2024 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim zatrudnionych w wymiarze pełnego etatu było 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 2 pracowników socjalnych oraz 1 pracownik do spraw świadczeń. PCPR wspierał również prawnik, pedagog oraz dwóch psychologów.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp., jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia całoroczne sprawozdanie z efektów pracy.

I. Struktura rodzin zastępczych

Zgodnie z założeniami ustawy formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

Rodzina zastępcza:

- rodzina zastępcza spokrewniona,
- rodzina zastępcza niezawodowa,
- rodzina zastępcza zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcje pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- rodzinny dom dziecka.

spokrewniona – utworzona przez małżonków lub osobę nie pozostającą w związku małżeńskim będących wstępnymi (dziadkami, pradziadkami) lub rodzeństwem dziecka (art. 41 ust. 2 ustawy)

niezawodowa (niespokrewniona) – utworzona przez małżonków lub osobę nie pozostającą w związku małżeńskim niebędących wstępnymi lub rodzeństwem dziecka (art. 41 ust. 3 ustawy)

Art. 58. ust. 4. W rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego umieszcza się dziecko czasu unormowania sytuacji dziecka, nie dłużej jednak niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony, za

zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o:

- 1) powrót dziecka do rodziny;
- 2) przysposobienie;
- 3) umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej.

Art. 59. ust. 1. W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej umieszcza się w szczególności

- 1) dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- 2) dzieci na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich;
- 3) małoletnie matki z dziećmi.

W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej nie można w tym samym czasie umieścić dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i dzieci na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Art. 61. ust. 1. W rodzinnym domu dziecka, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w *pieczy zastępczej*, o których mowa w art. 37 ust. 2-4 i 6, oraz osób opuszczających rodzinną *pieczę zastępczą* jako niepełnoletnie, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6.

Ust. 2. W razie konieczności umieszczenia w rodzinnym domu dziecka rodzeństwa, za zgodą prowadzącego rodzinny dom dziecka oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii koordynatora rodzinnej *pieczy zastępczej*, jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci.

W zamieszczonej poniżej tabeli przedstawiono liczbowy rozkład form rodzinnej pieczy zastępczej, z którymi w 2024 roku współpracował PCPR.

Tabela 1. Formy rodzinnej pieczy zastępczej oraz liczba dzieci w nich umieszczonych - stan na koniec 2024 r.

	Formy rodzinnej pieczy zastępczej				
	rodzina zastępcza spokrewniona	rodzina zastępcza niezawodowa	rodzina zastępcza zawodowa	rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	rodzinny dom dziecka
Liczba rodzin	69	40	2	0	3
Liczba dzieci	91	54	6	0	20

Tabela 2. Formy rodzinnej pieczy zastępczej oraz liczba rodzin, które się rozwiązały i dzieci, które opuściły rodzinę zastępczą – w trakcie roku 2024 r.

	Formy rodzinnej pieczy zastępczej				
	rodzina zastępcza spokrewniona	rodzina zastępcza niezawodowa	rodzina zastępcza zawodowa	rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	rodzinny dom dziecka
Liczba rodzin	6	8	0	1	0
Liczba dzieci	10	11	0	3	0

II. Prowadzenie rejestru dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych, zawodowych, niezawodowych oraz w rodzinnych domach dziecka.

W roku 2024 na terenie Powiatu Gorzowskiego funkcjonowało 145 **rodzinnych form pieczy zastępczej**, w których przebywało **209 dzieci**.

Na podstawie postanowień Sądu w rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2024 umieszczono 48 dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w tym:

- rodziny spokrewnione **19**
 - rodziny zawodowe **0**
 - rodziny niezawodowe **25**
 - RDD **4**
 - pogotowie rodzinne **0**
- liczba dzieci, które wróciły do rodziny biologicznej **17**
- ilość dzieci zgłoszonych do adopcji **3**
- ilość dzieci przysposobionych **1**
- ilość pełnoletnich, które opuściły pieczę zastępczą **18**
- ilość pełnoletnich pozostających w pieczy zastępczej **28**

Na terenie Powiatu Gorzowskiego przebywało **52 dzieci w 41 rodzinach zastępczych** pochodzących z innych powiatów, natomiast **40 dzieci w 28 rodzinach zastępczych** będących z terenu Powiat Gorzowskiego przebywało na terenie innych powiatów.

III. Realizacja zadań Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej (ZRPZ)

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp., prowadziło kampanię informacyjną mającą na celu promowanie rodzinnej pieczy zastępczej oraz nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej poprzez dystrybucję ulotek zamieszczanie informacji na stronie internetowej Centrum oraz w mediach lokalnych i społecznościowych.

Osoby chcące pełnić funkcje rodziny zastępczej były informowane przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. o obowiązującej procedurze kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze oraz warunkach, jakie winni spełniać kandydaci, a także wykazie dokumentów, jakie należy dostarczyć. Kandydaci byli także informowani o trudach, jakie wiążą się z podjęciem tej roli, a także o problemach dziecka kierowanego do pieczy zastępczej. Dokonywano analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Ponadto w ramach promocji rodzicielstwa zastępczego w 2024 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp., zorganizowało własne stoisko promujące rodzicielstwo zastępcze na takich imprezach jak:

1. Festyn rodzinny w Ciecierzycach w dniu 22.06.2024 r.
2. Ogólnopolski Program Profilaktyczny „Zachowaj Trzeźwy Umysł” w Lipkach Wielkich w dn. 24.10.2024 r.

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wystawianie zaświadczeń kwalifikacyjnych potwierdzających ukończenie szkolenia, opinii o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

Osoby, które wyrażają gotowość do pełnienia funkcji zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych, przechodzą stosowną kwalifikację. Dostarczają wymagane dokumenty, zaświadczenia o stanie zdrowia oraz uczestniczą w badaniach psychologicznych.

W 2024 roku nie odbyło się szkolenie dla rodzin zastępczych.

3. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp., stara się zapewnić rodzinom pomoc w przypadku wystąpienia ewentualnych problemów. W 2024 roku zapewniono wsparcie osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w ramach grup wsparcia:

w miesiącach styczniu, lutym, marcu, maju, czerwcu i grudniu odbyły się spotkania z Pedagogiem PCPR.

W ciągu całego roku sprawozdawczego prowadzono również poradnictwo specjalistyczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. W ramach poradnictwa rodziny zastępcze, dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, pełnoletni wychowankowie oraz osoby zamieszkałe na terenie Powiatu Gorzowskiego mogły skorzystać z konsultacji i porad psychologa, prawnika oraz pedagoga. W 2024 roku psycholog udzielił kilkuset porad, z których skorzystało 172 osób. W ramach poradnictwa specjalistycznego prawnego skorzystało 51 osób. Natomiast pomocy pedagogicznej udzielono 94 osobom.

4. Kompletowanie, we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej, dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

Kompletowano, w miarę posiadania przez właściwy ośrodek pomocy społecznej niezbędną dokumentację (np. plan pracy z rodziną przekazany przez asystenta rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – przekazaną przez gminę informację o sytuacji rodziny o dziecku i jego sytuacji rodzinnej, w tym informacje o rodzeństwie). Ponadto PCPR gromadził, a następnie przekazywał rodzinie zastępczej i prowadzącym rodzinny dom dziecka, gdzie zostało umieszczone dziecko pozostałe dokumenty, tj. odpis zupełny aktu urodzenia dziecka, a w przypadku sierot lub półsierot również odpis aktu zgonu zmarłego rodzica, postanowienie sądu o umieszczeniu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, dokumentację o stanie zdrowia dziecka, w tym kartę szczepień, dokumenty szkolne, w szczególności świadectwa szkolne oraz informacje o sytuacji prawnej dziecka, w tym informacje o sytuacji prawnej umożliwiającej przysposobienie.

5. Współpraca z Sądem i informowanie Sądu o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka.

PCPR w 2024 roku współpracował z Sądem Rejonowym w Gorzowie Wlkp., Sądem Rejonowym w Słubicach, Sądem Rejonowym w Myśliborzu, Sądem Rejonowym w Gryfinie, Sądem Rejonowym w Szczecinie, w Stargardzie, w Zielonej Górze. W roku 2024 przekazano w sumie 215 informacji o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz sporządzono, w takiej samej liczbie – opinie dotyczące zasadności ich dalszego pobytu w pieczy zastępczej i przekazano do właściwego Sądu. Ponadto dla potrzeb Sądów na bieżąco sporządzano doraźne opinie i udzielano informacji dotyczących wychowanków i rodzin tworzących pieczę zastępczą.

6. Współpraca z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej, a w szczególności z asystentem rodziny pracującym z rodziną, w której dziecko umieszczone zostało w rodzinnej pieczy zastępczej.

PCPR współpracuje m.in. z ośrodkami pomocy społecznej z terenu Powiatu Gorzowskiego, tj. Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kostrzynie nad Odrą, Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Witnicy, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Deszcznie, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kłodawie, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bogdańcu, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lubiszynie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Santoku.

Pracownicy PCPR-u współpracowali ze szkołami w celu ustalenia sytuacji dydaktyczno - wychowawczej dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i kontaktów opiekunów ze szkołą oraz osób usamodzielnianych kontynuujących naukę.

7. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka w celu m.in.: ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowania planu pomocy dziecku, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ocena sytuacji

dziecka, o której mowa, była przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci poniżej 3 lat miało to miejsce co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych co 6 miesięcy. Ocena sporządzana jest na specjalnie przygotowanym do tego celu formularzu, a następnie omawiana w ramach pracy zespołu, w którym uczestniczyli w miarę potrzeb: rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka, pracownik socjalny, starszy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pedagog szkolny, psycholog, asystent rodziny, przedstawiciel Ośrodka Adopcyjnego w Gorzowie Wlkp., rodzice biologiczni dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej oraz mających zawieszoną władzę rodzicielską. Z zebrań zespołu jest sporządzany protokół podpisywany przez wszystkich członków. Po dokonaniu oceny sytuacji dziecka jest formułowana na piśmie informacja o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej/rodzinnym domu dziecka oraz opinia dotycząca zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazywana do właściwego sądu. W 2024 roku dokonano w sumie 215 ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

8. Zgłaszanie do ośrodka adopcyjnego informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Do Ośrodka Adopcyjnego w Gorzowie Wlkp., systematycznie była przekazywana opinia dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W przypadku, jeśli dziecko ma uregulowaną sytuację prawną PCPR w Gorzowie Wlkp. zgłasza dziecko do przysposobienia. W 2024 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim zgłosiło 3 dzieci.

9. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Organizator realizuje zadanie związane z zapewnieniem opieki dzieciom, w przypadku gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie może sprawować opieki nad dzieckiem. W związku z tym prowadzony jest nabór wolontariuszy,

którzy wspomagają opiekę nad dziećmi przede wszystkim w Rodzinnych Domach Dziecka oraz Rodzinach Zawodowych. W roku 2024 Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w ramach wsparcia rodzin podpisał **2 porozumienia** o współpracy z wolontariuszami.

10. Udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej.

Ważnym stanowiskiem w strukturze Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej udzielającym pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka jest koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 77 ust.1 ustawy rodziny zastępcze i prowadzącym rodzinny dom dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Nadmienić należy, że zgodnie z art. 77 ust. 4 ustawy koordynator nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z *pieczy zastępczej*;
- 2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku;
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form *pieczy zastępczej*;

7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej *pieczy zastępczej*.

W stosunku do rodzin zastępczych nieobjętych opieką koordynatora, zadania koordynatora wykonuje Organizator.

Praca z rodziną polegała przede wszystkim na pomocy w nawiązywaniu pozytywnych relacji między członkami rodziny, monitorowaniu sytuacji szkolnej dzieci w przypadku stwierdzonych problemów w nauce oraz wspieraniu w wypełnianiu funkcji rodziny zastępczej. Rodziny były także na bieżąco informowane o miejscach, w których mogą uzyskać pomoc specjalistyczną. Ponadto motywowano rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do współpracy mającej na celu pomoc w przywróceniu im władzy rodzicielskiej poprzez odbudowanie właściwego modelu postępowania w pełnieniu ról społecznych, w tym rodzinnych, m.in. zapewniając udział w zespołach dokonujących oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka oraz poprzez poradnictwo psychologiczne.

Działania koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w środowisku rodziny zastępczej i w rodzinnym domu dziecka polegały m.in. na pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów, kontaktach ze specjalistami i instytucjami wspierającymi rodzinę, pozyskaniu informacji dot. sytuacji życiowej rodzin biologicznych dzieci, ustalaniu kontaktów dziecka z rodzicami, ustalaniu miejsca na spotkanie z nimi, podejmowaniu działań interwencyjnych – natychmiastowa reakcja na niepokojące sygnały. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej współpracowali ze specjalistami z zewnątrz: psychologami, pedagogami szkolnymi, nauczycielami, pracownikami socjalnymi z ośrodków pomocy społecznej, asystentami rodziny, kuratorami zawodowymi i społecznymi, lekarzami w zakresie wsparcia rodzin zastępczych i dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej. Współpraca miała na celu dobre zdiagnozowanie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej i zaplanowanie optymalnego wsparcia i działań pomocowych.

Koordynatorzy realizując zadania odwiedzali rodziny zastępcze w celu monitoringu sytuacji dzieci oraz rodzin zastępczych. W trakcie tych wizyt koordynatorzy prowadzili rozmowy na temat ewentualnego występowania u dzieci problemów wychowawczych czy zdrowotnych. Rozmowy dotyczyły również sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej, wynikach w nauce,

informacji o rodzicach biologicznych. Podczas każdej wizyty sporządzany był kwestionariusz dotyczący wizyty domowej.

11. Przygotowywanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecka.

W celu rozwiązania trudnej sytuacji życiowej dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej udzielano pomocy zgodnie z opracowanymi planami pomocy dziecku, które powinny być skoordynowane z planem pomocy rodzinie opracowywanym przez asystentów rodzin w gminach. Niemożliwym do przewyżnienia problemem jest przygotowanie takiego planu pomocy dla wszystkich dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w porozumieniu z asystentami rodzin ze względu na ich deficyt występujący w gminach lub nie wyrażenie zgody rodzica na przyznanie asystenta. W 2024 roku planem pomocy dziecku zostało objętych 105 dzieci.

12. Przygotowanie rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka na przyjęcie dziecka do pieczy zastępczej.

Przygotowywano rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinny dom dziecka na przyjęcie dziecka poprzez udzielenie posiadanych szczegółowych informacji o dziecku (jego sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, szkolnej, przedszkolnej, prawnej) oraz zapewniono w miarę potrzeb i możliwości kontakt z dzieckiem przed umieszczeniem go w tej rodzinie.

13. Opiniowanie zasadności przyznawania świadczeń fakultatywnych, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rodzina zastępcza poza świadczeniami obligatoryjnymi może ubiegać się o świadczenia fakultatywne oraz dodatki na dziecko w rodzinie zastępczej. Rodzina zastępcza przyjmując dziecko do rodziny zastępczej, może otrzymać jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka oraz świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływa na jakość sprawowanej opieki nad dzieckiem. Ponadto rodzina może ubiegać się

o dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Rodzina musi rozliczyć się fakturami bądź rachunkami imiennymi za otrzymana pomoc. Rodzina zastępcza niezawodowa i zawodowa może także otrzymać środki na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym do wysokości ponoszonych kosztów, m.in. za czynsz, media, opał. Z pomocy tej mogą skorzystać rodziny, w których przebywa więcej niż 3 dzieci.

14. Dokonywanie oceny rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.

Zespół Rodzinnej Pieczy Zastępczej dokonuje ocen rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy na specjalnie przygotowanym do tego celu kwestionariuszu. Oceniana jest w szczególności jakość sprawowania pieczy zastępczej w stosunku do dziecka czyli m.in.:

- a) traktowanie dziecka w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
- b) zapewnienie dostępu do świadczeń zdrowotnych;
- c) zapewnienie kształcenia, wyrównywania braków rozwojowych i szkolnych;
- d) zapewnienie rozwoju uzdolnień i zainteresowań;
- e) zaspokajanie potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych, społecznych, religijnych;
- f) zapewnienie ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
- g) umożliwienie kontaktów z rodzicami i innymi osobami bliskimi.

Pierwszą ocenę przeprowadza się przed upływem jednego roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. Kolejna ocena jest dokonywana po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata.

W związku z powyższym w roku 2024 sporządzono:

- 16 ocen rodzin zastępczych spokrewnionych,

- 8 ocen rodzin zastępczych niezawodowych,
- 1 ocena zawodowej rodziny zastępczej,
- 1 ocena Rodzinnym Domu Dziecka,.
- 0 ocen Pogotowia Rodzinnego

We wszystkich przypadkach rodziny zostały ocenione pozytywnie – w miarę swoich możliwości należycie wywiązywały się z powierzonych obowiązków.

15. Sporządzanie sprawozdawczości z zakresu prowadzonych spraw.

Zespół Rodzinnej Pieczy Zastępczej sporządzał:

- a) odpowiednie tabele w sprawozdaniu rzeczowo – finansowym z wykonywania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (co pół roku);
- b) roczne sprawozdanie rodzinnej pieczy zastępczej (PS – 02) przekazywane do Głównego Urzędu Statystycznego w Szczecinie; GUS.
- c) roczne sprawozdanie z efektów pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej przedkładane Staroście Gorzowskiemu i Radzie Powiatu Gorzowskiego.

16. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pieczy zastępczej.

W roku 2024 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie nie współpracowało z organizacjami pozarządowymi.

17. Potrzeby w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej na 2025 rok:

1. Udzielanie rodzinom zastępczym pomocy, o której mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym kontynuowania zatrudniania koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i zwiększania ich liczby.

2. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych poprzez kontynuowanie akcji propagujących rodzinne formy opieki, mającej na celu pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze. Niezmiernie istotnym elementem jest pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze dla małych dzieci (noworodków, niemowląt).
3. Zwiększenie środków finansowych na organizację różnych form wsparcia rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez poszukiwanie sponsorów, aplikowanie o środki finansowe.
4. Kontynuowanie działań na rzecz rozwoju wolontariatu poprzez nawiązanie współpracy ze szkołami, organizacjami pozarządowymi działającymi na danym terenie powiatu.
5. Kontynuacja spotkań superwizyjnych w ramach grupy wsparcia oraz szkoleń dla rodzinnych form pieczy zastępczej i pracowników PCPR.
6. Organizowanie różnorodnych form integracji środowisk tworzących i wspierających rodzinne formy pieczy zastępczej.
7. Podnoszenie umiejętności zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka w zakresie opieki i wychowania dzieci przebywających w pieczy.

W roku 2024 pracownicy Zespołu PCPR uczestniczyli w różnego rodzaju konferencjach, spotkaniach i szkoleniach mających na celu podniesienie ich kwalifikacji, tj.:

- Nowe standardy i procedura ochrony małoletnich w JOPS (online).
- Zadaniowy czas pracy (online).
- Prowadzenie postępowań w ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej oraz wydawanie decyzji administracyjnych na gruncie tej ustawy. Najnowsze zmiany prawne i orzeczenie z 2024 r.
- Szkolenie z zakresu RODO.
- Prezentacja Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej.
- Szkolenie „Działania wzmacniające więzi rodzic-dziecko” (online).
- Zmiany w pieczy zastępczej dla osób usamodzielnianych w tym dla obywateli Ukrainy (online).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp., jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w 2024 roku w miarę możliwości realizowało powierzone zadania.

Jednak nadmienić należy, że istnieją trudne do przezwyciężenia bariery dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. nie pozwalające w pełni realizować zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którymi są, m. in.: małe zainteresowanie społeczności lokalnej pełnieniem funkcji rodzica zastępczego oraz nie uwzględnianie przez sądy informacji zawartych w opiniach dot. rodzin zastępczych, które nie spełniają warunków, o których mowa w ustawie.

18. Wykaz potrzeb w zakresie pieczy zastępczej.

1. Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze.
2. Rozwój rodzicielstwa zastępczego szczególnie w zakresie pozyskiwania na niezawodowe i zawodowe rodziny zastępcze.
3. Zapewnienie środków na szkolenia, poradnictwo dla wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, którzy przygotowują się do procesu usamodzielnienia oraz tych objętych procesem usamodzielnienia.
4. Szkolenia dla rodzin zastępczych w tym dla kandydatów.
5. Zapewnienie środków dla rodzin zastępczych oraz wynagrodzenia dla rodzin zawodowych w tym powstałych w wyniku przekształcenia.
6. Szkolenia dla kadry pracowniczej.
7. Zapewnienie środków na rodziny pomocowe.
8. Zapewnienie pełnoletnim usamodzielnianym dostępu do mieszkań.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
Adriana Tutak